

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheüs

In die tijd zei Jezus tot de hogepriesters en de oudsten van het volk:

- 28 Wat denkt u hiervan?
Iemand had twee zonen.
En hij ging naar de eerste en zei:
`Jongen, ga vandaag in de wijngaard werken.'"
- 29 Hij antwoordde:
`Nee, ik wil niet.'"
Later bedacht hij zich en ging toch.
- 30 Toen ging hij naar de tweede en zei hetzelfde.
Die antwoordde:
`Goed, heer.'"
Maar hij ging niet.
- 31 Wie van de twee heeft de wil van de vader gedaan?'
Ze zeiden: `De eerste.'
Jezus zei hun:
`Ik verzeker u,
tollenaars en hoeren gaan u voor naar het koninkrijk van God.
- 32 Toen Johannes naar u toe kwam op de weg van de gerechtigheid,
hebt u hem geen geloof geschonken.
De tollenaars en de hoeren hebben hem wel geloof geschonken.
Maar u hebt zich ook later, toen u dat zag,
niet bedacht en hem geen geloof geschonken.

KBS Willibrord 1995

- 1) Deze perikoop voor het zondagsevangelie (26^e zondag door het jaar) komt uit het 21^e hoofdstuk bij Mattheüs. **Deze perikoop komt alleen in Mattheüs voor.** Eigen evangeliestof, zo heet dat dan. Toch is het goed eerst het geheel of de *context* te bekijken waarin Mattheüs dit eigen stuk geplaatst heeft.
- 2) In het Mt.-evangelie vormen de perikopen vanaf 21,23 een *teksteenheid* tot 21,44: dat is het **lange gesprek van Jezus met de oudsten en de hogepriesters van het volk** (zie in v. 23: 'Toen hij naar de tempel was gegaan en daar onderricht gaf, kwamen de hogepriesters en oudsten van het volk naar hem toe').

3) In het eerste gedeelte (of perikoop) van die teksteenheid, nl. vanaf vers 23 tot 27 (= *dit gedeelte gaat het zondagsevangelie van vandaag vooraf*) loopt in v. 27 de discussie over de bevoegdheid van Johannes en Jezus vast.

Die discussie was nl. vertrokken van de vraag van de hogepriesters en oudsten omtrent de bevoegdheid van Jezus waarmee hij dit alles deed (zie vers 23). Jezus heeft daarop enkel een *tegenvraag* gesteld: *'In wiens opdracht doopte Johannes?'* (v. 25)-dus omtrent de bevoegdheid van Johannes. Maar zij (de religieuze leiders) kunnen of durven daarop niet antwoorden; vandaar dat in v. 27 de discussie vastloopt.

4) Maar Jezus laat het er niet bij, volgens Matteüs. In Mt 21,28 (of het begin van het zondagsevangelie voor vandaag) neemt hij het initiatief. En hij vertelt het verhaal van *iemand die twee zonen had*.

P. Kevers * bezint zich eerst even over die *bekende Bijbelse openingszin*: *"Een Bijbelse vader heeft vaak 'twee zonen'. Denk aan Kaïn en Abel, Ismaël en Isaak, Esau en Jakob, Efraïm en Manasse, de parabel van de verloren zoon... Bijbelverhalen nodigen uit tot herkenning. Het verhaal gaat over mij. Wie van beide zonen ben ik? Heel vaak ben ik ze allebei. Ik herken ze alle twee in mij. Het verhaal verheldert mijn leven, het openbaart mij hoe vaak ik beheerst word door tegenstrijdige motieven, verlangens en strevingen. Het laat mij zien voor welke keuze ik sta"*.

5) De parabel van de twee zonen (*de ongelijke zonen*, volgens Frans Van Segbroeck*, p. 127) is zoals reeds gezegd (zie 1) eigen materiaal van Matteüs, d.w.z. noch in Marcus, normaal de bron van Matteüs, noch in Lucas te vinden.

6) De evangelist Matteüs moet dus wel een *eigen* bedoeling gehad hebben. En volgens geraadpleegde exegeten mogen we die al *uit de context* afleiden of verstaan.

7) En welke **context**?

1. Even terug naar de perikoop die het zondagsevangelie voorafgaat, nl. Mt 21,23-27:

°Inhoud: discussie over de bevoegdheid van Jezus en Johannes: onbeslist.

°Mt volgt daar zijn bron, nl. Mc.

2. Dan volgt de parabel van de *'ongelijke zonen'*: het zondagsevangelie voor vandaag, nl. Mt 21,28-32:

°Inhoud: de ongelijke zonen: of de ja-zegger en neen-doener, en de neen-zegger en toch de latere ja-doener.

°*Eigen Materiaal van Matteüs*.

3. Mt 21,33-44: wordt het evangelie van volgende zondag (27^e door het jaar A)

°Inhoud: de boze wijngaardeniers.

°Matteüs volgt trouw zijn bron Mc.

Noteer hierbij aandachtig:

- a) Zoals hier nu al duidelijk gezegd: het huidig zondagsevangelie (Mt 21,28-32) is *eigen evangeliestof van Mt.*
- b) De evangelist Mt heeft die eigen perikoop of de parabel van vandaag geplaatst tussen 1 en 3 of anders gezegd met F. Van Segbroeck* (p. 127): *“Zo is de parabel van de twee zonen bedoeld als overgang en bindmiddel tussen het eerste twistgesprek (Mt 21,23-27) en de parabel van de wijngaardeniers. ... Hieruit blijkt dat Matteüs de parabel van de twee zonen bedoeld heeft als een verlengstuk van de twistvraag over de oorsprong van Johannes’ verkondiging en als inleiding op de meer uitgewerkte parabel van de boze wijngaardeniers”.*
- c) En op het einde van dat geheel (die drie samen) of die reeds genoemde teksteenheid, - *bedoeld zijn hiermee de verzen 21,43-44* - horen we hoe Jezus, *volgens Matteüs’ woorden en inzicht natuurlijk*, een **begin van opening** van de Blijde Boodschap maakt **voor alle volken** – wat dus trouwens ook goed te horen is helemaal op het einde van het Matteüsevangelie, in 28,19: *‘Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, ...’*

In de zopas genoemde verzen 21,43-44 wordt *nogal radicaal* uitgedrukt dat aan het **eerste** volk van God (*vertegenwoordigd door de religieuze leiders: hogepriesters en oudsten van het volk*) Gods koninkrijk zal *ontnomen* worden en zal gegeven worden aan een volk dat het wel vrucht laat dragen.

Hierbij mag zeker nog aangetekend worden dat Frans Van Segbroeck+ in de toenmalig nog genoemde Vliebergh-Sencieleergangen/Afdeling Bijbel 1998, met als titel: *Matteüs opnieuw*, zijn openingsreferaat gesteld heeft onder de titel: *‘Een nieuw evangelie voor een nieuw volk’**.*

8) Nog enige verklaring van de parabel *‘Een man had twee zonen...’* van deze zondag: Mt. 21-28-32; in het bijzonder volgens F. Van Segbroeck:

1. Men kan als thema zetten: *‘Geen woorden maar daden’*. God verlangt inderdaad geen lippendienst. De Joodse leiders antwoorden inderdaad zeer correct in de lijn van het Joodse vroomheidsleven: niet op woorden komt het aan of uiterlijkheden, maar op daadwerkelijke inzet of gehoorzaamheid metterdaad (met-de-daad).
2. Wat betekent dat: gehoorzaamheid metterdaad?
Hoe is dat uit te maken vanuit de toepassing die Jezus, volgens Matteüs, aan de parabel geeft?
* Volgens de Joodse leiders = nauwkeurig onderhouden van de voorschriften van de Wet en de vele tradities errond.
* Voor Jezus = openstaan voor de oproep tot bekering en verandering van levensoriëntatie zoals die door Johannes de Doper (en daarna door Jezus zelf) werden verkondigd.
3. De Joodse leiders *leggen die oproep naast zich neer* en precies in het nauwgezet vervullen van de Wet vinden zij de reden daartoe.
4. Dat betekent eigenlijk dat hun wetsvervulling leidt tot zelfrechtvaardiging en verblinding. En die godsdienstigheid brengt hen tot ongelooft.

5. Dat ongeloof van de Joodse leiders wordt des te onbegrijpelijker wanneer ze door de bekering van publieke zondaars die wel op de boeteprediking van Johannes ingingen, nog niet tot inzicht komen. Dus: door Johannes af te wijzen hebben de Joodse leiders God zelf afgewezen. Ze veroordelen dus eigenlijk zichzelf: het rijk van God zal in andere handen overgaan.
6. Bijgevolg: de parabel geeft antwoord op de vraag *naar de herkomst van het doopsel en de verkondiging van Johannes* (over de bevoegdheid van Johannes' optreden hebben ze geen antwoord durven geven aan Jezus – zie Mt 21,27: *'We weten het niet'*).
7. *"De parabel van de twee zonen"*, aldus ten slotte nog F. Van Segbroeck, *"blijkt dus heel wat meer te betekenen dan een illustratie van de algemene waarheid: 'geen woorden maar daden'. Niemand, ook de christen niet, kan zijn heil beschouwen als een definitief verworven bezit dat hem ontslaat van de voortdurende oproep tot bekering. De parabel illustreert op een tragische wijze, dat waardevolle en verdienstelijke gedragspatronen als 'trouw aan de traditie', 'strikte naleving van de godsdienstige voorschriften' e.d., op zichzelf geen waarborg zijn voor een authentiek geloof. Waar de nederige bereidheid ontbreekt om zichzelf door het evangelie in vraag te laten stellen, worden ze een oorzaak van zelfbevestiging en verblinding, een houding waartegenover zelfs Jezus machteloos stond."*

 Inspiratie vooral geput uit Frans VAN SEGBROECK, *Een man had twee zonen, Mt 21,28-32*, in: *Dichtbij is uw Woord. Exegetisch commentaar bij de evangelieperikopen van jaarcyclus A: Matteüsevangelie*, pag 126-128;

° uit *Jan LAMBRECHT, s.j., *Één is onze Meester. Luisteren naar het Matteüsevangelie*, Altiora, Averbode, 1994, p. 72-77;

° Uit: *Paul KEVERS, *Zesentwintigste zondag door het jaar*, in: *Op.cit.*, pag. 139-141; in de tekst**is vernoemd en ook enigszins verwezen naar Frans VAN SEGBROECK (red.), *Een nieuw evangelie voor een nieuw volk*, in: *Matteüs opnieuw*, Verslagboek Vliebergh-Sencieleergangen/Afdeling Bijbel 1998, VBS, Acco Leuven, 1999, 219 pag.
